

Keskustelun elementtejä

Kuunteleminen

Kuunteleminen sisältää kolme osatekijää: keskittyneen kuuntelemisen, aidon kiinnostuksen osoittamisen ja ymmärtämisen viestimisen. Kuunteleminen on aktiivista toimintaa, vaikka se ei ulospäin juuri näy tai kuulu.

Heijastaminen

Ohjaaja antaa omilla väitteillään ja lausahduksillaan palautetta ohjattavan omista ilmaisuista ja kokemuksista. Samalla ohjattavalla on mahdollisuus korjata mahdolliset väärinkäsitykset. Ohjaaja voi toistaa tai selventää ohjattavan ilmaisuja.

Johdattelutekniikat

Ohjaaja tuo aktiivisesti esille omia ideoitaan ja ottaa enemmän vastuuta keskustelun suunnasta. Suorat kysymykset ovat yleisimpiä johdattelutekniikoita. Jos ohjaaja osaa kysyä tilanteessa "oikeita" ja olennaisia kysymyksiä, ohjausprosessi etenee suotuisaan suuntaan. Suunnan määrittelyssä on kuitenkin syytä olla varovainen - on tiedostettava, kenen tai minkä kannalta suunta on suotuisa.

Tulkinta

Tulkinnan tavoitteena on esittää ohjattavalle keskustelun kohteena olevia asioita vaihtoehtoisista näkökulmista. Tulkinnat voivat osoittaa sellaisia yhteyksiä, joita ohjattava ei ole aikaisemmin huomannut. Ohjattavan käyttäytymisen, ajatusten ja tunteiden tulkinta on ohjaustekniikoista vaikein ja vaativin. Tulkintoja ei välttämättä pidä tehdä, eikä niitä saa esittää, jos ohjattavalla ei ole valmiuksia ottaa niitä vastaan ja käyttää niitä hyväkseen. Tulkintoihin perustuva ohjaus edellyttää pitempiäaikaista ohjaussuhdetta ja ohjaajalta vankkaa psyykkisten prosessien tuntemusta ja ihmistuntemusta yleensäkin. Nyrkkisääntönä voisi olla, että tulkintojen tekemistä kannattaa ohjaustilanteessa välttää.

Ohjeiden antaminen

Kun tavoitteena on tukea ohjattavien oman aktiivisen oppijan roolin kehittymistä, ei suorien ohjeiden antamista suositella. Kuitenkin ohjaaja tulkitsee tilanteet kokonaisvaltaisesti, ja joskus ohjeiden antaminen voi olla perusteltua.

Hiljaisuus

Yksi ohjaustilanteen yleisimmistä virheistä on se, että ohjaaja itse puhuu liian paljon. Ohjattava aktivoituu paremmin, mitä enemmän hänelle annetaan mahdollisuus ja tilaisuus puhua. Puhumisen lisäksi ohjauksessa tarvitaan ajattelua, joten ajattelulle on annettava aikaa. Hiljaisuuden ei pidä antaa ahdistaa eikä siitä pidä päästä eroon, niin kuin arkipäivän keskusteluissa usein tapahtuu, vaan se pitäisi kohdata luonnollisena osana keskustelua. Hiljaisuus voi viedä ohjausprosessia eteenpäin.

Lähteenä Tampereen yliopiston täydennyskoulutuskeskuksen tekemä Verkko-tutor-sivusto:

<http://www15.uta.fi/arkisto/verkkotutor/ohjkesk.htm>.

